

מסורת הש"ס

השוכר את הפועל פרק חמישי עבודה זרה סמ.

עין משפט
נר מצוה

א [מיי] פ"ג מהל' תרומות הל' א':
עב ב מיי פט"ו מהל' מאכלות אסורות הלכה לא סמג לאוין קמא טו"ש"ע י"ד ס' קד פט"ף א':
עב ג מיי שם הל' ו סמג שם טו"ש"ע י"ד ס' נח ספ"ק א':
עב ד ה ו ז מיי שם פ"ב הלכה טו ח סמג לאוין רמח טו"ש"ע י"ד ס' קבט פ"א':
עב ה ח ט מיי שם הלכה יח טו"ש"ע שם ספ"י א':
עב י מיי פ"ג מהל' משכב ומשכב הלכה ו ע"ש כ"מ:

דאף בשאר שרשים פגם מותר אי משום דאשכחיה קמטצא ווא"ת וליפשוט ליה טעמיה דרז מההיא דפ"ק דחולין (דף ח: ושם ד"ה השוחט) השוחט צקנין של עובדי כוכבים רב אמר קולף ושמואל אמר מדחא ווא"ת דסתם כלי עובדי כוכבים אינם בני יומן דהשתא הוי לפגם וי"ל דהסתם מיירי בידוע שנתמשו בו ציוס א"י התם טעמא משום שמונית דאסור הנדצק בדופני הסכין שהוא צעין והוי לשכח גם כשאינו בן יומן ווא"ת מאי קאמר הכא לא ידענא אי אשכחיה משכח ליעטמיה קפילא ארמאה וי"ל דשמא עכצא דשיכרא מחזק את השכר ומחמא והשתא כשנחזק השכר אין ידוע אס מחמת השכר עצמו וק"ל כרצא דאמר נותן טעם לפגם מותר אף צרע"ס ונפקא מינה דכשאינו בת יומן ויכולא בו מותר אף צרע"ס:

איבעיא דהו נפ"א דגו חלא ב"י. ווא"ת מ"ש משאר איסורין כמו צשיכרא וי"ל משום דחלא חזק מאלד ואגב חורפיה נותן טעם לשכח כמו גבי חילתים או דלמא מעט (ח) השרך נגד המשקה וא"כ אין לנו לאסור כל כך ולכן היה שאל מה יהיה ממנו: **ההוא אימרוטי אימרוטי**. יש לתמוה עכשיו היאך אלו אוכלים דבש צדורים והלא רגלי הדבורים מעוררים בדבש ואף על גב דהוי פגם מ"מ השרך עצמו דאיפגם מיתסר לכ"ע לכ"נ לר"ת דודאי רגלי הדבורים כיון דעלמות בעלמא נינהו מותרים דהא העלמות טהורים דתנן במס' (טהרות פ"א) עלמות החמור טהורות ורגלי הדבורים כעלמות החמור והא דאמר' (ט) אכרים אין להם שיעור אפילו פחות מכאית מן הממ פחות מכעדרה מן השרך היינו לענין טומאה וכגון דאיכא צער עליה הא לאו הכי טהורין ולענין אכילה שפיר דמי: **סבר** לשעורוי בכ"א אמר לא גרע מתרומה ב"י. תימה נהי דתרומה נינהו (ב) כשהוא בקדירה דבצר לה צטלה צב' דלאמר פרק גיד הנשה (חולין דף א' קדיה שצבל צה תרומה לא יצבל צה חולין ואם צבל צב"ט וי"ל דס"ל כיון שטעמו חזק צכר יש לדמותו לתרומה לדבר יבש ווא"ת אצמא לא צטיל צאחד ומאמס כמו ערלה וכלאי הכרס וי"ל דשאני התם משום דהוי איסור הנאה לכן לא ילפינן מיניה שרשים דשרו צנהא:

אצל תרומה שרי צנהא: **בתבלין** ופ"ב פ"ד דא במ"ש שטמיהו. לא צב' ולא צב' שהרי מעט תבלין נותן טעם בקדירה גדולה אצל אין לומר דלא צטיל כלל דהא צבדי נותן טעם חשצין ליה ולא צבדי צבא **שיעור** בחלא בחמשין. תימה מ"ש דלעיל רואה צבדי דמי שדחיו חמרי' ב"י. דמתוקמא צבא להס דרך עקלתון ווא"ת הכא כגון שיצא לו דרך עקלתון ותימה מאי צבי היכי דמי והא מדקמני סיפא ואם הודיעו שהוא מפליג מכלל דרישא צלא הודיעו שפליג והיינו חזקת המשמער דידה וי"ל דאדרכה מדקמני סיפא ואם הודיעו (א) אסור משמע ליה דא"כ רישא דמי צחוקת המשמער היינו שימור חשיב טפי מלא הודיעו שפליג מדקמני סיפא ואם הודיעו שפליג לישתק מלישנא דצחוקת המשמער ומכללא דסיפא שמעינן ליה אלא ודאי צא לומר שאף לא הודיעו שפליג יש לחוש צבדי כיון שרואה העובד כוכבים שמתרחק ודע דלר"ך שם חזקת שימור אחר וקצבי מאי הוי ומשני דתנינא כו' כגון שיוכל לצא עליו דרך עקלתון: **מאי** שני רישא ומאי סיפא. פ"י דרישא אצמא לא הוי טהרותיו טהורים כמו צשיכרא ווא"ת לישני ליה דרישא מיירי צלא הודיעו שהפליג ולכן שרי דתנינא אס הניחו צחוקת המשמער מותר והיינו כשלא הודיעו שהפליג ומיכ"ר רש"י דלא דמי למתני' דהא מיירי צטהרות כגון פירות שהוא מחזיק צדיד ונוגע צהם צכל שעה ולכן פריך דאין לחלק ומ"מ קשה דלוקמא צחציות ולא תקשי מידי דהא טהרות משמע נמי צחציות ועוד קשה דאי מיירי כמו שפירש הקונטרס א"כ לא הוה ליה למיפך מרישא אלא הוה ליה למיפך מרישא מיניה וציה צבדיא מ"ט דרישא טהרותיו טהורות כיון שהוא מחזיק בו ונוגע צהם דפ"ה לכ"נ לר"י דלעולם מיירי צחציות מיהו צפחותות שקל ליגע צהם לכן לא מצי לשנויי צלא הודיעו שהפליג (ב) מ"מ ליתסר ולא דמי למתני' דשרי גבי יין צלא הודיעו שהפליג דמתני' מיירי צחציות סתומות ווא"ת אכתי לוקמא צפחותות כמו מתני' ולא תקשה רישא לסיפא וי"ל דעל כרחק לא מיתוקמא צרייתא צפחותות מדקמני כיון שנתעלמו ממנו טהרותיו טמאות ואי צפחותות הא צעינן כדי שישתמו וישתמו ויגוב אף צהודעה שהפליג דקמני צמתיתין:

נפל לגו חלא מאי א"ל רב הילל לרב אשי הוה עובדא בי רב כהנא ואסר רב כהנא א"ל ההוא אימרוטי אימרוטי רבינא סבר לשעורוי במאה וחד אמר לא גרע מתרומה דתנן (א) תרומה עולה באחד ומאה א"ל רב תחליפא בר גיזא לרבינא דלמא כתבלין של תרומה בקדירה דמי דלא בטיל טעמיהו רב אחאי שיער בחלא בחמשין רב שמואל בריה דרב איקא שיער בשיכרא בשיתין יוהלכתא אידי ואידי בשיתין יוכן כל איסורין שבתורה: **מתני'** יעובד כוכבים שהיה מעביר (א) עם ישראל כדי יין ממקום למקום אם היה בחזקת המשתמר מותר אם הודיעו שהוא מפליג כדי שישתמו וישתמו ויגוב רשב"ג אומר הכרי שיפתח את החבית ויגוף ותיגוב: המניה יינו בקרון או בספינה וחל"ך לו בקפנדריא (ב) נכנס למדינה ורחץ מותר אם הודיעו שהוא מפליג כדי שישתמו וישתמו ויגוב רשב"ג אומר יכדי שיפתח את החבית ויגוף ותיגוב: המניה עובד כוכבים בחנות אע"פ (א) שיצא ונכנס מותר ואם הודיעו שהוא מפליג כדי שישתמו וישתמו ויגוב רשב"ג אומר יכדי שיפתח את החבית ויגוף ותיגוב: היה אוכל עמו על השולחן והניח לגינין על השולחן ולגין על הדולבקי והניחו ויצא מה שעל השולחן אסור שעל הדולבקי מותר ואם אמר לו הוי מוזג ושותה אף שעל הדולבקי אסור חביות פתוחות אסורות סתומות מותרות כדי שיפתח ויגוף ותיגוב: **גמ'** היכי דמי בחזקת המשתמר דתנינא (א) הרי שהיו חמרי' ופועליו טעונין טהרות אפילו הפליג מהן (א) ויתר מבטיל טהרותיו טהורות ואם אמר להן לכו ואני בא אחריכם כיון שנתעלמה עינו מהם טהרותיו טמאות מאי שנא רישא ומאי סיפא אמר (א) רב יצחק רישא במטאחר חמרי' ופועליו לכך אי הכי סיפא נמי אין עם הארץ מקפיד על מוגע חבירו אי הכי אפילו רישא נמי נימא הכי אמר רבא בבא

הפוגע בו צדקך ולא נטרה לכן: רישא נמי. כיון שהפליג איכא למיחש הכי: צבא

אסורין צמשהו דקאמר לעיל (דף סו.) תבלין של שלשה שמות אסור ומצטרף כו': **שיעור** בחלא בחמשין. תימה מ"ש דלעיל רואה להסתמיר בו אפילו יותר מס' וק' וכלן מיקל בו וי"ל משום דקסבר דצחלא לא אשכח כ"כ כמו צשיכרא: **אידי** ואידי. פ"י צשיכרא וחלא צשיתין צה"ג וצירושלמי קאמר דשרך לא צטיל כי אס צאלף ומלמדיו עיקר דנטל צששים כשאר איסורים: **ה"ב** דמי בחזקת המשתמר דתנינא הרי שדחיו חמרי' ב"י. דמתוקמא צבא להס דרך עקלתון ווא"ת הכא כגון שיצא לו דרך עקלתון ותימה מאי צבי היכי דמי והא מדקמני סיפא ואם הודיעו שהוא מפליג מכלל דרישא צלא הודיעו שפליג והיינו חזקת המשמער דידה וי"ל דאדרכה מדקמני סיפא ואם הודיעו (א) אסור משמע ליה דא"כ רישא דמי צחוקת המשמער היינו שימור חשיב טפי מלא הודיעו שפליג מדקמני סיפא ואם הודיעו שפליג לישתק מלישנא דצחוקת המשמער ומכללא דסיפא שמעינן ליה אלא ודאי צא לומר שאף לא הודיעו שפליג יש לחוש צבדי כיון שרואה העובד כוכבים שמתרחק ודע דלר"ך שם חזקת שימור אחר וקצבי מאי הוי ומשני דתנינא כו' כגון שיוכל לצא עליו דרך עקלתון: **מאי** שני רישא ומאי סיפא. פ"י דרישא אצמא לא הוי טהרותיו טהורים כמו צשיכרא ווא"ת לישני ליה דרישא מיירי צלא הודיעו שהפליג ולכן שרי דתנינא אס הניחו צחוקת המשמער מותר והיינו כשלא הודיעו שהפליג ומיכ"ר רש"י דלא דמי למתני' דהא מיירי צטהרות כגון פירות שהוא מחזיק צדיד ונוגע צהם צכל שעה ולכן פריך דאין לחלק ומ"מ קשה דלוקמא צחציות ולא תקשי מידי דהא טהרות משמע נמי צחציות ועוד קשה דאי מיירי כמו שפירש הקונטרס א"כ לא הוה ליה למיפך מרישא אלא הוה ליה למיפך מרישא מיניה וציה צבדיא מ"ט דרישא טהרותיו טהורות כיון שהוא מחזיק בו ונוגע צהם דפ"ה לכ"נ לר"י דלעולם מיירי צחציות מיהו צפחותות שקל ליגע צהם לכן לא מצי לשנויי צלא הודיעו שהפליג (ב) מ"מ ליתסר ולא דמי למתני' דשרי גבי יין צלא הודיעו שהפליג דמתני' מיירי צחציות סתומות ווא"ת אכתי לוקמא צפחותות כמו מתני' ולא תקשה רישא לסיפא וי"ל דעל כרחק לא מיתוקמא צרייתא צפחותות מדקמני כיון שנתעלמו ממנו טהרותיו טמאות ואי צפחותות הא צעינן כדי שישתמו וישתמו ויגוב אף צהודעה שהפליג דקמני צמתיתין:

(א) תרומות פ"ד מ"י, (ב) חולין ג. ונ"ס אצמא המניה עובד כוכבי' צחציות וישראל ואלו ונכנס מותר, (ג) ויג' עירך הדלפק פירוש כל עץ שנתנו בו כל של יין וכן גירסת הרב צמברטנור, (ד) חגיגה כ: (ע"ש ומספחא דטהרות פ"ו ה"ו), (ה) רש"י אצל מין צמיו צמשהו חזן מחמץ דאפי' צשאיט מנו מוקמין, (ו) י"ל ידים פ"ד מ"י, (ז) אלהות פ"א מ"י ע"י מעילה טו: ודעה ג"ה, (ח) גי' רש"י,

גליון הש"ס
רש"י ד"ה אימרוטי וכו' בבבבשה. ע' צימות דף קיד ע"ב מוס' ד"ה משום:

הגהות הב"ח
(א) במשנה עובד כוכבים שהיה מעביר לישראל ל"ל ויתנה עם נחתן: (ב) שם ונכנס למדינה: (ג) שם אע"פ שירצא ונכנס: (ד) גמ' ספלי מין (יותר ממל) תא"מ וי"צ ואלפסי והאשכנזי והרמב"ם גורס: (ה) מיל: (ו) שם אמר רבי יצחק נפחא רישא צמשהו: (ז) רש"י ד"ה ה"ג וכן וי' דמין צשאיט מין צששים אבל מין צמיו במשור חזין מוחמץ דאפילו בשאינו מנו מוקמין צפחמים הלכתא צמשהו כ"ל: (ח) ד"ה מאי שנא וכו' הא קא חזינא להו דנגע דקמני: (ט) תוב' ד"ה אצמא וכו' או דלמא מעט הוא שבה השך: (ע) וכו' סבר וכו' דתרומה נינהו מ"מ כשהוא בקדירה: (ו) ד"ה הכי דמי וכו' דאדרכה מדקמני סיפא ואם הודיעו שהוא מפליג אסור וכו' מדקמני חזקת המשמער דאי ר"ל כגון שאף הודיעו וכו' שאף שלא הודיעו: (כ) ד"ה מאי שנא וכו' דמ"מ ליתסר ולא דמי:

לעזי רש"י
משנ"י ד"ה [משנ"י ד"ה]. ארון כלים.

מוסף רש"י
אע"פ שיצא ונכנס מותר. מחמץ עובד כוכבים דלמא אחי ישראל ולא נגע (חולין ג.) הרי שדחיו חמרי' ופועליו. עמי הארץ, טעונין טהרות. כגון יין חציות של חרס וכן אין טוענין חזקין וכל חרס אינו מיתמא נגמ, אפילו כו' טהרותיו טהורות. ואין חוששין שמה נגע, דכיון דלא הודיעו שהוא מפליג כל שעתא צכרי שעתא אחי (תניגה ב.).